

ПРОБЛЕМИ ОПЕРАЦІЙ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ З ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

студент Юхименко О.А.

Одним з головних викликів, що постали перед людством у ХХІ столітті, є нагальна потреба зміни ставлення суспільства до природи. В умовах масштабних суспільно-політичних змін, які відбуваються в Україні, прийняття доктрини сталого розвитку є адекватною відповіддю на виклики часу і має стати однією зі складових стратегії України.

Доцільність переходу до реалізації стратегії сталого розвитку в Україні визначається як внутрішніми чинниками, так і зовнішніми, що пов'язані з глобалізацією та євроінтеграційними прагненнями України, необхідністю виконання міжнародних зобов'язань.

Національна комісія зі сталого розвитку стверджує, що існують певні труднощі на шляху реалізації основних принципів сталості в Україні, серед яких вказується і на відсутність розробленого механізму фінансового забезпечення цільових завдань екологічної і соціальної політики, покращання позиції національного господарства у світовому економічному просторі.

Вкрай актуальною і надзвичайно гострою є фінансування, що є найбільшою перешкодою на шляху втілення концепції сталого розвитку в Україні. Постійний дефіцит державного бюджету, не сприяє належному фінансуванню програми сталого розвитку як на рівні держави, так і на рівні регіону чи області. Цільовий метод фінансування лише окремих проектів не дає належного ефекту на рівні держави, а реалізація регіональних та обласних стратегій, через мізерні державні субвенції, здійснюються в основному через залучення фінансових ресурсів зовнішніх та внутрішніх інвесторів.

Вплив світової валютної кризи спричинив посилення негативних тенденцій у різних сферах економічного розвитку України, зокрема, зменшення темпів зростання обсягів надходження іноземних інвестицій, що відбувається внаслідок погіршення рейтингів України провідними рейтинговими агенствами, високих політичних ризиків, невиправному дефіциту бюджету тощо. Тому на даний момент Україна має обмежитися внутрішніми інвестиціями.

Для залучення внутрішніх фінансових ресурсів для сталого розвитку просто універсальною установою є комерційний банк.

Чинне банківське законодавство дозволяє вітчизняним комерційним банкам здійснювати широке коло операцій з цінними паперами. Можна виділити три умовні напрями і їх діяльності на фінансовому ринку: як емітентів, як інвесторів та професійних його учасників.

Участь банків в фінансуванні сталого розвитку можна розглянути як прямим чи портфельним інвестуванням. При цьому портфельне інвестування зводиться до скуповування цінних паперів різноманітних суб'єктів господарювання в том числі і держави, останні є надійних інструментів для вкладання коштів і забезпечення ліквідності, зменшення ризику і отримання постійного доходу банком. Супроводжуючим ефектом від таких вкладень є покриття дефіциту державного бюджету, реструктуризація державного боргу.

Комерційні банки на ринку облігацій виступають як інвестори, фінансові посередники, виконують функції субдепозитаріїв, агентів НБУ з розміщення та обслуговування обігу облігацій і ланок платіжної системи при проведенні грошових розрахунків за операціями з облігаціями. Виконуючи функції фінансового посередника, комерційні банки можуть проводити операції з облігаціями від свого імені, за дорученням і за рахунок коштів інших осіб. Комерційні банки здійснюють депозитарний облік облігацій, що знаходяться у їх власності та належать іншим особам.

Оскільки нині в державі не вистачає власних коштів не лише для розвитку, але й для утримання існуючого господарського комплексу, є необхідність розміщення місцевих цінних паперів як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Емітентами облігацій внутрішніх місцевих позик є міські ради. Уповноважені комерційні банки виступають у ролі генеральних агентів місцевих позик, які здійснюють діяльність з обслуговування ринку облігацій. Саме банк бере на себе весь комплекс емісійних, брокерських та дилерських операцій, а також операцій з андеррайтингу цінних паперів, здійснює торгівлю цінними паперами на ПФТС.

Емісія облігацій місцевих позик забезпечує можливість зниження вартості обслуговування внутрішнього боргу, залучення в економіку регіону коштів іноземних інвесторів та, що більш важливо, сприяє трансформації заощаджень населення в інвестиції. Муніципальні облігації можуть успішно замінити ОВДП при переорієнтації Мінфіну на залучення грошей з інших джерел. При цьому кошти будуть спрямовані на конкретні програми (дешеві кредити працюючим підприємствам, будівництво нових підприємств тощо), що сприятиме створенню нових робочих місць, збільшенню податкових надходжень, зменшенню соціальної напруги, розвитку інфраструктури ринку цінних паперів.

Отже, операції комерційних банків з цінними паперами є дієвим інструментом акумулювання і перерозподілу фінансових ресурсів як на державному так і муніципальному рівнях. А весь комплекс агенських послуг комерційних банків перспективним механізмом фінансування місцевих бюджетів за рахунок муніципальних облігацій.

Науковий керівник: доц. Фролов С.М.